

# Mirosława Andrałojć

---

Mirosław Ujski, st. 6, gm. Ujście, woj.  
pilskie, AZP 39-25/-

---

Informator Archeologiczny : badania 30, 177-178

---

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

larnym lub zbliżonym do prostokątnego, 3 półziemianki (największa 4,5 x 3,5 m), 123 jamy zasobowe i nieokreślone, 382 jamy posłupowe, 4 jamy posłupowe z ofiarami zakładzinowymi, 7 ciałopalnych grobów jamowych z niewielką ilością drobno spalonych kości, 1 ciałopalny pochówek w wiadrze drewnianym (obiekt 497 – średnica 44 cm, zachowana wysokość 21 cm, grubość ścianki 1-1,5 mm). Zespół masowych materiałów zabytkowych liczył około 4000 sztuk – przeważała ceramika i polepa, poza tym w jego skład weszły narzędzia i półprodukty krzemienne, rozcieracze kamienne oraz kości. Zabytki wydzielone to: „skarb” dwóch srebrnych monet z dna obiektu 182 (Antoninus Pius i Kommodus), 2 fragmenty żelaznych zapinek, 1 „skandynawski” grot żelazny z zadziarami na trzpieniu rozszczepionym w jaskółczy ogon (wbity w dno półziemianki 447), 1 nóż żelazny z jednostronnie wyodrębnionym trzonkiem, 9 fragmentów przedmiotów żelaznych i miseczkowata łupka żelazna (średnicy około 20 cm, grubości około 7 cm) z zespołu jam półprodukcyjnych, 5 ceramicznych przeszłików (ob. 447), 8 ceramicznych ciężarków płaskokulistych, 2 paciorki szklane (z grobu 17 i półziemianki 447), 2 ceramiczne ornitomorficzne grzechotki-gwizdki (zespół grobów 497 i 498), 3 fragmenty kamiennych oselek.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Wiadomościach Archeologicznych”. Badania będą kontynuowane.

MASŁOMĘCZ, st. 15,  
gm. Hrubieszów,  
woj. zamojskie,  
AZP 88-94/80

• cmentarzysko grupy masłomęckiej (młodszy okres wpływów rzymskich)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. hab. Andrzeja Kokowskiego (Katedra Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Finansowane przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz sponsorów: Zakład Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Urząd Miasta Hrubieszów, Gospodarstwo Hodowli Roślin Ogrodniczych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w Dziekanowie – Gospodarstwo w Mianianach, kancelarię notarialną mecenasa Jacka Łacińskiego z Hrubieszowa, Polsko-Francuską Fundację Kultury im. Stefana i Krystyny du Château z Hrubieszowa, Piotra Kanię z Gródka nad Bugiem, Sklepy Mięsne „Karol” Karola Betza z Hrubieszowa, Piekarnię „Andrzej Koniec i Ska” z Hrubieszowa oraz Illerup Project z Danii. Badania wspomagali również: Towarzystwo Regionalne Hrubieszowskie i Komenda Rejonowa Straży Pożarnych w Hrubieszowie. Siedemnasty sezon badań.

Wykop długości 52 m założono po północnej stronie zbadanej części stanowiska. Przebadano powierzchnię 140 m<sup>2</sup>.

Eksplorowano 23 groby, w tym 6 odkrytych w sezonie 1995. Łączna liczba grobów odkrytych dotychczas na cmentarzysku wynosi 456. Wśród badanych obiektów znajdował się jeden grób ciałopalny, pozostałe były szkieletowe, w tym również ze szkieletami niekompletnymi. W grobach 423, 433 i 456 stwierdzono rytualne naruszenie i brak części szkieletów. W grobie 456, datowanym na fazę D grupy masłomęckiej, znaleziono w naruszającym go wkopie fragmenty kości ludzkich, fibulę brązową wzoru ZA-200 wg A. Kokowskiego, fragment brązowej sprężyny na żelaznej osi ze srebrnymi zatyczkami, przepalone fragmenty naczyń wykonanych na kole i lepionych ręcznie; natomiast za głową szkieletu odkryto grzebień wzoru potrójkatnych, igłę z miedzi i małe naczynie na stopce, zbliżone do grupy XVIIIA Schindlera/Woławiewicza. W grobie nr 436, datowanym na fazę B grupy masłomęckiej, odkryto przy trumnie wazę, będącą najwcześniejszym odkrytym w grupie masłomęckiej dużym naczyniem wykonanym na kole. W grobie nr 452, przy stopach szkieletu, odkryto parę brązowych fibul, a w grobie 433 aż 9 naczyń oraz kolejny grzebień typu B wg klasyfikacji S. Thomas. W dużych rozmiarów obiekt nr 427 wkopany był inny szkielet ludzki, prawdopodobnie w charakterze ofiary. Tegoroczne wyniki badań potwierdziły zamknięcie głównego kręgu cmentarzyska oraz rozległość jego zasięgu. Wydaje się, iż groby zajmują większą część wyniesienia, na którym zlokalizowano cmentarzysko, a ich liczba przekracza 500.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. II, 1997. Badania będą kontynuowane.

MIROSLAW UJSKI, st. 6  
gm. Ujście, woj. pilskie,  
AZP 39-25/-

• ślady osadnictwa kultury łużyckiej (środkowa epoka brązu – wczesna epoka żelaza)  
• osada kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich, fazy B<sub>2</sub>-C<sub>2</sub>)  
• ślady osadnictwa nowożytnego



Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Mirosławę Andrałojć (Pracownia Archeologiczno-Edytorska REFUGIUM). Finansowane przez Hutę Szkła „Ujście” SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 12 arów.

Zarejestrowano prosty układ stratygraficzny: humus-calca, w trzech miejscach uchwycono warstwy kulturowe o niewielkiej powierzchni. Pozyskano skromną ilość ruchomego materiału zabytkowego, odsłonięto natomiast bardzo dużo obiektów nieruchomych (215 pradziejowych i 12 nowożytnych). Większość obiektów pradziejowych stanowią jamy postępujące (155), zarejestrowano także 37 jam gospodarczych, 21 palenisk i 2 obiekty mieszkalne (półziemianki). Z osadą kultury lużyckiej należy łączyć kilka jam gospodarczych oraz fragmenty ceramiki pozbawione cech diagnostycznych umożliwiających uściślenie chronologii. Zdecydowana większość obiektów nieruchomych (m.in. dwie funkcjonujące po sobie w tym samym miejscu konstrukcje słupowe, półziemianka oraz układ palenisk) i materiału ruchomego związana była z osadą kultury wielbarskiej, datowaną na podstawie ceramiki na okres wpływów rzymskich od fazy B<sub>2</sub> do C<sub>2</sub>. Wyjątkowym znaleziskiem były pochodzące z obiektu 191 (półziemianka) fragmenty ceramiki z wyraźnymi śladami smolistej substancji organicznej pod wylewem – jest to przypuszczalnie dziegieć (trwają analizy substancji).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Pile.

Badania nie będą kontynuowane.

MOKRA, st. 8,  
gm. Miedzno,  
woj. częstochowskie,  
AZP 83-46/58

• cmentarzysko kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich, fazy B<sub>2</sub>/C<sub>1</sub>-D<sub>1</sub>)  
Stacjonarne ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 1 do 29 lipca przez mgr. mgr. Marcina Biborskiego i Barbarę Kazior (Usługi Archeologiczno-konserwatorskie mgr Iwona Młodkowska-Przepiórowska, Częstochowa). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Stanowisko niszczone dawniej leśną orką, a obecnie wkopami rabunkowymi „poszukiwaczy skarbów”, było penetrowane sondażowo w 1994 r.; od 1995 r. prowadzone są regularne ratownicze badania wykopaliskowe. W sezonie 1996 przebadano powierzchnię około 6 arów.

Wyeksplorowano 46 grobów, w tym 17 częściowo zniszczonych lub wyrabowanych. Na uwagę zasługiwał grób 86, określony jako grób wojownika, w wyposażeniu którego znalazły się: 2 groty broni drzewcowej, fragment imacza, fragment żelaznej sprzączki ze skuwką, para ostróg, wyjątkowych rozmiarów zawieszka pochwy miecza (nie mająca dotychczas odpowiednika w materiałach z obszaru europejskiego Barbaricum), żelazny nożyk z podciętym na końcu tyłcem, który mógł służyć do ściągania skóry. Wśród pochówków kobiecych godny uwagi był grób 78 – w dobrze zachowanej popielnicy znajdowały się: igła, przęślik, dwie brązowe zapinki zbliżone do typu A VI 158. W innych grobach kobiet oprócz zapinek występowały również elementy szkatulek (okucia i klucze), a w jednym z nich znaleziono fragmenty kolczugi służące jako ozdoba. Wyjątkowym znaleziskiem był grób 92 – dziecka w wieku 5-7 lat, odbiegający formą pochówku od większości grobów z cmentarzyska w Mokrej. W dużej, owalnej jamie (120 x 170 cm) znajdowało się naczynie odwrócone do góry dnem, bez szczątków kostnych, oraz aż 33 zabytki. Były wśród nich: miniaturki klucza do szkatułki, noża i bliżej nieokreślonego przedmiotu, przetopione fragmenty wisiorka opasanego, komplet wisiorków wiaderkowatych z zawieszka, kilka przedmiotów z kości i rogu (w tym fragment pierścienka) oraz 6 przęślików. W grobie 80 znaleziono nożyk w całości wykonany z brązu, być może będący importem rzymskim. Do importów prowincjonalnorzymskich zaliczyć można fragmenty naczyń szklanego z grobu 84 i fragmenty luźno znalezione naczynia brązowego (czerpaka?). Oprócz grobów ciałopalnych popielnicowych wystąpiły też groby ciałopalne jamowe.

Materiały do pełnego opracowania przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego (potem w Muzeum Częstochowskim), dokumentacja w PSOZ w Częstochowie. Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwie „Badania archeologiczne na Górnym Śląsku i ziemiach pogranicznych”. Badania będą kontynuowane.

Mniszek, st. 15,  
gm. Wieniawa, woj. radomskie

patrz: wczesna epoka żelaza

Nidzica, pl. Wolności 3,  
gm. loco, woj. olsztyńskie

patrz: okres nowożytny